

Þriðjudaginn 3. mars 1992.

Nr. 80/1992. **Íslandsbanki hf.**

gegn

**Sigursteini Tómassyni.**

Kærumál. Áskorunarmál. Tékkar. Fyrning. Frávísunaráritun úr gildi felld.

### **Dómur Hæstaréttar.**

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Þór Vilhjálmsson, Garðar Gíslason og Hjörtur Torfason.

Sóknaraðili hefur skotið máli þessu til Hæstaréttar með kæru, er barst héraðsdómara 20. febrúar 1992. Kærð er frávísunaráritun aukadómþings Árnessýslu 18. desember 1991 í máli nr. 364/1991. Kæruheimild er í b-lið 1. tl. 1. mgr. 21. gr. laga nr. 75/1973 um Hæstarétt Íslands.

Sóknaraðili krefst þess, að hinni kærðu áritun verði hrundið og lagt verði fyrir héraðsdómara að taka málið til efnismeðferðar. Hann krefst og kærumálskostnaðar.

Frá varnaraðila hafa ekki borist kröfur eða greinargerð.

Hin kærða áritun fór fram samkvæmt 233. gr. laga nr. 85/1936 um meðferð einkamála í héraði, sbr. 26. gr. laga nr. 54/1988, án þess að sóknaraðili væri viðstaddur. Lögmaður sóknaraðila kveðst hafa fengið áritunina í hendur í almennum pósti 12. febrúar 1992. Hefur héraðsdómari ekki gert athugasemd í þá átt, að sóknaraðili hafi fengið vitneskju um hana fyrr. Telst kæran nægilega snemma fram komin.

### **I.**

Sóknaraðili höfðaði mál þetta sem áskorunarmál fyrir aukadómþingi Árnessýslu með stefnu á hendur varnaraðila, birtri 12. nóvember 1991, til greiðslu skuldar, að fjárhæð 153.134,82 krónur ásamt dráttarvöxtum. Í stefnunni er grundvelli þeirrar skuldakröfu lýst þannig: „Skuld þessi er annars vegar skv. 40 framlögðum tékkum, sem stefndi gaf út á tékkareikning nr. 3457 við Íslandsbanka hf., Austurstræti 19, ... og hins vegar vegna yfirdráttar stefnda á sama tékkareining.“

Í áskorunarstefnunni er skuld vegna umræddra tékka sundurliðuð meðal annars með lýsingu á númerum tékkanna, fjárhæð þeirra, útgáfudegi, sýningardegi og framseljendum. Samanlagt er fjárhæð tékkanna talin 96.950 krónur. Þá segir svo í stefnunni: „Við sýningu tékkanna í greiðslubanka reyndist innstæða ekki næg, og var reikningnum lokað þann 13. 9. 1990. Þá hafði stefndi yfirdráttarheimild, að fjárhæð kr. 56.184,82, á fyrrnefndan tékkareikning, sem hann hefur ekki greitt. Samanlögð fjárhæð tékkanna og yfirdráttarins er kr. 153.134,82 sem er stefnufjárhæð málsins.“

Varðandi málsástæður og lagarök segir meðal annars: „Aðilar málsins gerðu með sér samning um tékkaviðskipti skv. 4. gr. 1. nr. 94/1933, þar sem stefndi lofaði að hafa ávallt næga innstæðu inni á tékkareikningnum fyrir þeim tékkum, sem hann gæfi út. Þann samning hefur stefndi ekki efnt. Þá sömdu aðilar einnig um, að stefndi hefði yfirdráttarheimild á tékkareikningi sínum, svo fremi sem einu sinni í hverjum mánuði myndaðist inneign á tékkareikningnum. Stefndi hefur einnig vanefnt þann samning.“

Til sönnunar kröfum sínum lagði sóknaraðili fram fyrrgreinda tékka og yfirlit um stöðu á tékkareikningi nr. 3457 mánuðina ágúst-október 1990 ásamt umsókn varnaraðila um stofnun reikningsins og áritun á hana um lokun reikningsins.

Við þingfestingu málsins 27. nóvember 1991 var ekki sótt þing af hálfu varnaraðila.

Héraðsdómari, Karl Gauti Hjaltason, fulltrúi sýslumannsins í Árnassýslu, vísaði málinu frá dómi með svofelldri áritun:

„Tékkaréttur samkvæmt framlögðum tékkum er fyrndur, sbr. 1. mgr. 52. gr., sbr. 1. mgr. 29. gr. laga nr. 94, 1933.

Stefnandi hefur ekki sýnt fram á, að tékkaskuldari hafi unnið umstefnda fjárhæð út hendi tékkhafans, sbr. 57. gr. ofangreindra laga.

Samkvæmt framangreindu ber að vísa máli þessu frá dómi ex officio.

Áritun hefur dregist vegna embættisanna dómara.“

## II.

Telji dómari í útivistarmáli, að stefnukrafa sé fyrnd, ber honum samkvæmt 2. mgr. 232. gr. laga um meðferð einkamála í héraði,

sbr. 26. gr. laga nr. 54/1988, að víkja málinu til venjulegrar eða sérstakrar meðferðar með það fyrir augum að sýkna af kröfunni, en ekki að vísa kröfunni frá dómi með áritun samkvæmt 233. gr. laganna.

Þegar banki krefur viðskiptamann sinn um skuld, er stafar af innlausn bankans á tékkum, sem viðskiptamaðurinn hefur gefið út á hendur bankanum, verður sú krafa ekki byggð á tékkarétti samkvæmt tékkalögum nr. 94/1933, þar sem bankinn er ekki tékkhafi í skilningi laganna, heldur greiðslubanki tékkanna. Eiga fyrningarákvæði 1. mgr. 52. gr. og ákvæði 57. gr. laganna ekki við um þá kröfu.

Í máli þessu hefur sóknaraðili stöðu greiðslubanka gagnvart varnaraðila, sem hafði tékkareikning hjá honum. Framlögð reikningsyfirlit gefa til kynna, að innstæða hafi síðast verið á tékkareikningi þessum við lok ágúst 1990, og sé krafa sóknaraðila til orðin eftir þann tíma. Samkvæmt þeim upplýsingum og ákvæðum laga nr. 14/1905 um fyrningu skulda og annarra kröfuréttinda verður kröfu sóknaraðila á hendur varnaraðila ekki hafnað á þeim forsendum, að hún sé fyrnd.

Af þessu leiðir, að fella ber hina kærðu dómsathöfn úr gildi og leggja fyrir héraðsdómara að taka málið til meðferðar að nýju.

Kærumálskostnaður verður ekki dæmdur.

#### D ó m s o r ð:

Hin kærða dómsathöfn er úr gildi felld, og er lagt fyrir héraðsdómara að taka málið til meðferðar að nýju.